

Opravdu chutná Husička

Dnešní české divadlo se v urputné honbě za divákem neštítí téměř ničeho: násilných adaptací klasiky (opravdový „švanda“ dudák v Národním), podbízení se vepřově pivním humorem, laciné erotiky a jiných ve své podstatě antidivadelních postupů.

O to více potěší srdce a duši divadelního fanouška, setká-li se s originálním a původním zpracováním náročné látky. Mé osobě – a také ne příliš vysokému počtu novopackých občanů v bohužel nevyprodaném MKS – se to povedlo při představení Husička v podání miletínského souboru Pivovarská zahrádka dne 25. 2. 2014.

Zrovna tohle významné datum z naší novodobé historie bylo zasvěceno hře s názvem Husička, jejíž téma ovšem odráželo vývoj Československa již o stupínek dál: období přechodu od „socialismu s lidskou tvář“ k tvrdé normalizaci.

Na tohle téma existuje u nás celá řada scénářů - od typicky normalizačních (ve stylu Třicet příběhu majora Zemana či Okres na Severu) až po texty vyložené opačného vyznění. Je třeba konstatovat, že věkem relativně velmi mladý autor Husičky, Štěpán Hak, při tvorbě scénáře zřejmě pozorně absorboval zkušenosti více generací a více úhlů pohledu. Podařilo se mu tak vytvořit kompaktní text, který je neprvoplánový a neschematický, nezjednodušuje historickou realitu jakoukoli ideologickou dezinterpretací. Přitom současně dokáže organicky spojit subjektivitu prožitku s historickou objektivitou, tragičnost s komičností a u diváka přesvědčivě navodit dojem autenticity. Ně kterými rysy mi připomíná scénář nedávné televizní inscenace Konfident.

Příběh zachycuje osudy jedné komplikovaně rozvětvené miletínské rodiny a jejich přátel. Hlavní hrdiny provádí od opojení socialismem s lidskou tvář, přes „dočasný pobyt vojsk Varšavské smlouvy“ (jednotka dočasnosti = 1 furt), přes slavné vítězství našich hokejistů nad Sověty na MS v ledním hokeji ve Stockholmu v březnu roku 1969, přes normalizační prověrky a kádrování až po budování novodobého kapitalismu v letech devadesátých. Naskýtá se tu zřetelná analogie titulní písně Husička s novodobým vývojem naší země: původně „letěla husička, letěla z vysoka“ (Pražské jaro), pak ale „spadla do potoka“ (okupace a normalizace). No a od listopadu 89 až po současnost se odehrává „porcování HUSIČKY“. To už je ale jiná písnička (např. Demokracie od Karla Kryla).

Výrazná lokální determinace příběhu akcentuje odkazy na Miletín, k čemuž dochází jak ve vlastním textu, tak prostřednictvím videoprojekce původních historických fotografií z 60. let minulého století.

Inscenace Husička je podle mého soudu jednou z nejzajímavějších, nejoriginálnějších a nejpůsobivějších interpretací epochy Pražského jara a následné normalizace v celém kontextu naší současné literární a dramatické tvorby.

Další důležitá traktovaná témata představují svoboda umělecké tvorby (osudy autora komiksu inspirovaného starověkým Římem), odpovědnost člověka za své činy (postoje k prověrkám), komplikované rodinné vztahy, ale též role svědomí (i u komunistky Zlatky).

Hru zdobí perfektní psychologická kresba postav (především Zlatka, nevlastní otec a p. ředitel), skvělé dialogy, humor, jenž se ovšem snoubí i s vážností. V neposlední řadě je třeba zmínit, že jednotlivé postavy byly výtečně, citlivě, přesvědčivě a důvěryhodně interpretovány svými představiteli. Já sám osobně jsem se dokonce až vylekal při expresivně agresivním výslechu, jež s neochvějnou a drtivou

důsledností vedla má v civilu jinak přátelská a přívětivá kolegyně Šárka Horáková coby fanatická komunistka Zlatka.

Jazykové stránce textu dominují přesné dobové citace („*V téhle době se křiví páteř každému, a ten, kdo ji má rovnou, tomu ji zlomí.*“ – „*Dělnická třída si sama sobě vládnout nemůže.*“). Text prakticky postrádá nadbytečné a balastní fráze, některé sice používá, ovšem funkčně („*Čest práci*“).

Je možné, že si autoři mohli odpustit dnes tak obvyklé reklamní prvky product of placement - reklama na Pytláka a laciné útoky na novopackého Broučka (podotýkám, že autor recenze v žádném případě nepatří mezi konzumenty ani jednoho z těchto moků). Z hlediska vývoje postav též není úplně jasné směřování postavy Zlatky v 90. letech. To jsou nicméně jen drobné pihy na krásné tváři divadelní inscenace Husička ochotnického souboru Pivovarská zahrádka z Miletína.

Závěrem lze jen vyjádřit naději, že zjevně velmi talentovanému autorovi Štěpánu Hakovi tzv. nedojde dech a také že režijní pojetí Martina Hlavatého bude i nadále na velmi solidní úrovni. Už poněkoličtější jsem se utvrdil v dojmu, že zapálený a dobře připravený ochotnický soubor dokáže mnohem více než na vavřínech pochybné slávy celebrit usínající „profesionální šmíráci“.

Zlomte vaz a do budoucna hodně inspirativních Pytláků, Pivovarská zahrádko!

Stanislav Bendl, 3.3.2014